

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 listopada 2020 r.

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział I Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący	Sędzia Alina Gąsior
Protokolant	Beata Gurdziołek

po rozpoznaniu w dniu 22 października 2020 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie

sprawy z powództwa Z. S.

przeciwko (...) S.A. w W.

o podwyższenie renty

- zasądza od pozwanego (...) S.A. w W. na rzecz powoda Z. S. kwotę 44.045,00 (czterdzieści cztery tysiące czterdzieści pięć 00/100) złotych tytułem skapitalizowanej renty na zwiększone potrzeby za okres od 28 lutego 2017 roku do 31 marca 2019 roku z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 7 września 2018 roku do dnia zapłaty;
- podwyższa rentę na zwiększone potrzeby od pozwanego (...) S.A. w W. na rzecz powoda Z. S. z kwoty po 900,00 (dziewięćset 00/100) złotych miesięcznie ustalonej ugodą zawartą przez Sądem Rejonowym w Łodzi dnia 8 października 2008 roku w sprawie I C 41/08 do kwoty po 1.245,00 (tysiąc dwieście czterdzieści pięć 00/100) złotych miesięcznie, poczynając od dnia 1 kwietnia 2019 roku i na przyszłość, płatną do dnia 10-ego każdego następnego miesiąca z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w razie uchybienie terminu płatności;
- zasądza od pozwanego (...) S.A. w W. na rzecz powoda Z. S. kwotę 12.420,00 (dwanaście tysięcy czterysta dwadzieścia 00/100) złotych tytułem kosztów zakupu skutera elektrycznego dla osób niepełnosprawnych;
- oddala powództwo w pozostałym zakresie;
- zasądza od pozwanego (...) S.A. w W. na rzecz powoda Z. S. kwotę 3.038,00 (trzy tysiące trzydzieści osiem 00/100) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu;
- nakazuje ściągnąć od pozwanego (...) S.A. w W. na rzecz Skarbu Państwa- Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim kwotę 3.570,00 (trzy tysiące pięćset siedemdziesiąt 00/100) złotych tytułem opłaty sądowej od uwzględnionej części powództwa i kwotę 673,00 (sześćset siedemdziesiąt trzy 00/100) złotych tytułem wydatków poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa- Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim;
- nie obciąża powoda Z. S. kosztami sądowymi, przejmując je na rachunek Skarbu Państwa- Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim.

Sędzia Alina Gąsior

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 12 kwietnia 2019 r. powód Z. S. reprezentowany przez pełnomocnika wniósł o:

1. zasądzenie od pozwanego (...) S.A. w W. :

a) podwyższenie renty z tytułu zwiększonych potrzeb:

– o kwotę 1.392 zł miesięcznie tj. do wysokości 2.292 zł miesięcznie w okresie od 1 maja 2016 roku do 28 lutego 2017 roku (po skapitalizowaniu 13.920 zł),

– o kwotę 1.344 zł miesięcznie, tj. do wysokości 2.290 zł miesięcznie w okresie od 1 marca 2017 roku do 28 lutego 2018 roku (po skapitalizowaniu 16.128 zł),

– o kwotę 1.345 zł miesięcznie, tj. do wysokości 2.284 zł miesięcznie w okresie od 1 marca 2018 roku i na bieżąco (po skapitalizowaniu do 31 marca 2019 roku – 17.485 zł),

powyższe kwoty z ustawowymi odsetkami od dnia 7 września 2018 roku do dnia zapłaty,

b) kwoty 14.000 zł na zakup skutera elektrycznego dla osób niepełnosprawnych,

2. zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu podano, że w dniu 17 czerwca 1998 roku w wypadku komunikacyjnym powód doznał ciężkich obrażeń ciała skutkujących koniecznością amputacji kończyny dolnej prawej. Po wypadku powód został uznany za całkowicie niezdolnego do pracy i samodzielnej egzystencji.

Wyrokiem z dnia 30 maja 2003 roku Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim zasądził na rzecz powoda m. in. rentę z tytułu zwiększonych potrzeb w wysokości 550 zł miesięcznie. Stopień utraty zdrowia powoda określony został przez biegłych lekarzy na 127%. Orzekając o wysokości renty Sąd uznał, że powód wymaga pomocy osób trzecich w podstawowych czynnościach życiowych w wymiarze 3 godzin dziennie.

Na mocy ugody zawartej w dniu 8 października 2008 roku przed Sądem Rejonowym w Łodzi renta z tytułu zwiększonych potrzeb została podwyższona do kwoty 900 zł miesięcznie.

W międzyczasie nastąpiła zmiana stosunków dotycząca między innymi pogorszenia stanu zdrowia powoda , skutkująca zwiększeniem czasokresu opieki ze strony osób trzecich do minimum 4 godziny dziennie. W szczególności inwalidztwo miało wpływ na rozwój chorób związanych z przebudową kostną kręgosłupa, przede wszystkim odcinka lędźwiowego, osłabieniem stawów kończyny dolnej lewej, doprowadzając do dalszego zniedołężnienia. Powód może pokonywać niewielkie odległości przy pomocy protezy i kul najdłużej przez godzinę z przerwami na siedzenie. Przy obliczaniu stawki za pomoc i opiekę ze strony osób trzecich zastosowano stawki Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w B. z uwagi na miejsce zamieszkania powoda w okolicy B.. Średnia stawka w latach 2016 – 2018 wynosiła 20 zł/h.

Wyliczając kwotę renty w poszczególnych okresach do kosztów opieki powód doliczył kwotę 100 zł na pozostałe wydatki i otrzymane kwoty pomniejszył o zasiłek rehabilitacyjny i rentę wypłacaną przez (...).

Uzasadniając żądanie w zakresie zakupu skutera dla osób niepełnosprawnych powód wskazał, że nigdy nie występował do pozwanego o sfinansowanie zakupu wózka inwalidzkiego, nabywał wózki zużyte, a wózek inwalidzki jest mu niezbędny do codziennej egzystencji.

W piśmie procesowym złożonym w dniu 26 sierpnia 2019 roku pełnomocnik powoda zmienił roszczenie odnośnie kosztów zakupu skutera, wnosząc o zasądzenie od pozwanego kwoty 12.420,00 zł.

W odpowiedzi na pozew wniesionej w dniu 20 maja 2019 roku pozwany reprezentowany przez pełnomocnika wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie na rzecz strony pozwanej kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu swojego stanowiska pozwany podał, że kwestionuje wysokość stawki za opiekę, podnosząc że stawka stosowana przez fachowych opiekunów z MOPS nie ma odniesienia do opieki sprawowanej przez najbliższych członków rodziny. Poza tym zakres odpłatności zależy od wysokości dochodów i każdorazowo jest indywidualizowany. Zdaniem pozwanego, skoro opiekę sprawowała żona poszkodowanego to jako punkt odniesienia przyjęte zostało minimalne wynagrodzenie obowiązujące w czasie sprawowania opieki. Wypłacana aktualnie renta w wysokości 900 zł odpowiada pełnym zwiększonym potrzebom powoda w związku z wypadkiem z dnia 17 czerwca 1998 roku.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 17 czerwca 1998 roku powód uległ wypadkowi komunikacyjnemu, w którym doznał ciężkich obrażeń ciała skutkujących, między innymi koniecznością amputacji kończyny dolnej prawej. (okoliczność bezsporna)

Powód został uznany za całkowicie niezdolnego do pracy i samodzielnej egzystencji.

(dowód: orzeczenie o stopniu niepełnosprawności – k. 9)

Wyrokiem z dnia 30 maja 2003 roku Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim w sprawie IC 557/00 zasądził od pozwanego na rzecz powoda rentę z tytułu zwiększonych potrzeb w kwocie 550 zł miesięcznie. W uzasadnieniu wydanego orzeczenia, w części dotyczącej renty sąd wskazał, że powód wymaga pomocy osób trzecich w podstawowych czynnościach życiowych w wymiarze minimum 3 godzin dziennie.

(dowód: akta sprawy IC 557/00 – wyrok k. 280, uzasadnienie wyroku – k. 285, 292, 293)

W dniu 8 października 2008 roku w sprawie IC 41/08 przed Sądem Rejonowym w Łodzi strony zawarły ugodę, na mocy której pozwany zobowiązał się do płacenia na rzecz powoda renty z tytułu zwiększonych potrzeb w kwocie po 900 zł miesięcznie.

(dowód: kserokopia protokołu rozprawy z dnia 8 października 2008 roku – k. 87, 88)

Od czasu wypadku powód porusza się przy pomocy kul. Jego stan zdrowia ciągle się pogarsza. Powód wymaga pomocy przy wielu czynnościach codziennych jak np. przy toalecie, kąpiel, przygotowaniu posiłków. Powodowi pomaga żona, z którą mieszka. Żona powoda pomaga mężowi przy ubieraniu się, przy zakładaniu protezy, przy rozmasowywaniu kręgosłupa szyjnych. W okresie letnim, w czasie upałów, powód rzadko wychodzi z domu, ponieważ od protezy robią mu się rany, natomiast zimą istnieje obawa, że powód się przewróci. Powód odczuwa lęki w czasie jazdy samochodem, dlatego też sam nie kieruje samochodem, a jako pasażer woli siedzieć z przodu. Żona powoda codziennie na opiekę nad mężem poświęca około 4 godzin. Powód korzysta czasami z prywatnej rehabilitacji, głównie z masażu. Poza tym stosuje maści przepisane przez lekarza, których miesięczny koszt wynosi około 200 zł. W razie potrzeby dojechania do lekarza wynajmuje kierowcę. Powód dokonywał kilkakrotnie zakupu używanych wózków inwalidzkich, które jednak szybko ulegały zepsuciu.

Powód chciałby zakupić elektryczny skuter inwalidzki, który pomógłby mu w samodzielnym poruszaniu się.

(dowód: zeznania świadka K. S. na rozprawie w dniu 13 czerwca 2019 roku - protokół k. 33, 33v, zeznania powoda na rozprawie w dniu 13 czerwca 2019 roku – protokół k. 33v, 34)

Czterokołowy skuter elektryczny dla osób niepełnosprawnych V. (...) kosztuje 12.420,00 zł.

(dowód: faktura proforma – k. 43)

W związku ze skutkami wypadku z dnia 17 czerwca 1998 roku powód wymaga pomocy osób trzecich w wymiarze 3 godzin dziennie. Taka pomoc jest potrzebna w czynnościach samoobsługi jak pomoc w kąpieli – 30 min dziennie, częściowa pomoc przy ubieraniu, w tym zakładanie protezy – 30 min dziennie, zakupy, prace porządkowe, gotowanie – 2 godziny dziennie. Zakres pomocy osób trzecich wynika z ograniczenia sprawności na skutek amputacji prawej kończyny dolnej. Zakres tej pomocy nie uwzględnia pomocy jakiej powód potrzebuje w związku z lękami i otyłością III stopnia. Uzasadniony jest zakup skutera elektrycznego, dzięki któremu powód będzie mógł samodzielnie się poruszać w otoczeniu domu i poza domem. Poruszanie się powoda poza domem przy pomocy kul lub na wózku ręcznym nie zapewnia samodzielnej i wydolnej komunikacji. Korzystanie ze skutera w znaczącym stopniu poprawi jakość życia powoda poprzez zwiększenie kontaktów społecznych. Skuter V. (...) jest dla powoda optymalny, ponieważ jest stabilny i ma większy promień skrętu.

(dowód: opinia biegłego z zakresu rehabilitacji medycznej K. K. – k. 89 – 94)

W latach 2015 – 2018 w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w B. za usługi opiekuńcze obowiązywały stawki : w 2015 r- 23,06 zł, w 2016 r – 22,92 zł, w 2017 r – 26,96 zł, w 2018 r – 20,55zł.

(dowód: pismo z MOPS – k. 10, k. 41)

Pełnomocnik powoda wystąpił do pozwanego w dniu 31 lipca 2018 roku o podwyższenie renty z tytułu zwiększonych potrzeb. Pozwany podwyższył rentę do kwoty w roku 2016 – 827 zł, w roku 2017 – 946 zł, w 2018 – 939 zł. Pozwany przy obliczaniu odpłatności za usługi opiekuńcze przyjął najniższe wynagrodzenie krajowe. Powód wystąpił również z wnioskiem o sfinansowanie zakupu elektrycznego skutera.

(dowód: pismo pozwanego – k. 11, 12k. 28, 29)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie wskazanych dowodów.

Sąd zważył co następuje:

Powództwo co do zasady zasługuje na uwzględnienie.

W niniejszej sprawie odpowiedzialność pozwanego za skutki wypadku z dnia 17 czerwca 1998 roku jest bezsporna, a obowiązek płacenia renty z tytułu zwiększonych potrzeb został prawomocnie przesądzony i podstawę odpowiedzialności pozwanego w tym zakresie stanowi przepis art. 444 par. 2 k.c., o czym orzekł sąd w sprawie Sygn. akt I C 557/00.

Zgodnie z art. 907 § 2 k.c. jeżeli obowiązek płacenia renty wynika z ustawy, każda ze stron może w razie zmiany stosunków żądać zmiany wysokości lub czasu trwania renty, chociażby wysokość renty i czas jej trwania były ustalone w orzeczeniu sądowym lub w umowie.

Zmiana stosunków dotyczy w równej mierze sytuacji majątkowej, jak i osobistej stron tego stosunku, jak również wydarzeń o skali masowej i doniosłych społecznie, które muszą wystąpić po wydaniu wyroku ustalającego prawo do renty. Zmianą tą może być w szczególności zmiana wartości pieniądza w przypadku, gdy renta przybiera postać świadczenia pieniężnego (zob. np. uchw. SN z 20.4.1994 r., III CZP 58/94, OSNCP 1994, Nr 11, poz. 207) lub też zmiana w zakresie potrzeb uprawnionego (zob. np. wyr. SN z 2.4.2014 r., IV CSK 444/13, L.).

Zgodnie z art. 444 § 2 k.c. jeżeli poszkodowany utracił całkowicie lub częściowo zdolność do pracy zarobkowej albo jeżeli zwiększyły się jego potrzeby lub zmniejszyły widoki powodzenia na przyszłość, może on żądać od zobowiązanego do naprawienia szkody odpowiedniej renty.

W niniejszej sprawie pozwany wypłacał rentę z tytułu zwiększonych potrzeb zgodnie z ugodą zawartą przed Sądem Rejonowym w Łodzi w sprawie IC 41/08, przy czym pozwany podwyższył kwotę renty do wysokości ostatecznie 939 zł, przyjmując przy jej obliczaniu najniższe wynagrodzenie krajowe.

Odnosząc się do kwestii związanej ze zwiększeniem się potrzeb powoda, wskazać należy, iż zwiększenie takie w rozumieniu art. 444 § 2 k.c., stanowi szkodę przyszłą, wyrażającą się w stale powtarzających się wydatkach na ich zaspokojenie (np. konieczność stałego leczenia, zabiegów, kuracji, opieki osób trzecich, specjalnego odżywiania itp.). Przyznanie renty z tytułu zwiększonych potrzeb (lub jej stosowne podwyższenie) nie jest uzależnione od wykazania, że poszkodowany te potrzeby faktycznie zaspokaja i ponosi związane z tym wydatki.

Powód w niniejszym postępowaniu wykazał, że z uwagi na stan zdrowia wymaga pomocy osób trzecich przy wielu czynnościach dnia codziennego. Biegła z zakresu rehabilitacji wskazała, że powód wymaga takiej pomocy w wymiarze trzech godzin dziennie, a mianowicie przy takich czynnościach jak kąpiel, częściowo przy ubieraniu, zakładaniu protezy, zakupy, prace porządkowe, gotowanie.

W ocenie Sądu, z uwagi na ograniczenia związane z poruszaniem się powoda, zakres tej pomocy jest większy i wynosi jak podaje powód 4 godziny dziennie. Mianowicie, biegła wskazała, że zakres pomocy osób trzecich wynika z ograniczenia sprawności na skutek amputacji prawej kończyny dolnej. Zakres tej pomocy nie uwzględnia pomocy jakiej powód potrzebuje w związku z lękami i otyłością III stopnia. Z zeznań świadka K. S., żony powoda i z zeznań powoda wynika, że powód, poruszając się o kulach nie może pokonywać dłuższych odcinków, męczy się, poza tym na kończynach robią mu się rany. Powód nie jeździ sam samochodem, a jeśli podróżuje jako pasażer odczuwa lęk, co powoduje konieczność obecności jego żony. Zdaniem Sądu, uwzględniając potrzeby powoda związane z kontaktami z innymi osobami, chociażby z sąsiadami, prawo powoda do wypoczynku i wyjazdów, jak również konieczność wizyt lekarskich, zakres pomocy osób trzecich jest większy. Należy również wskazać, że siedzący tryb życia, a także upływ czasu spowodował niewątpliwie dalsze ograniczenia w codziennym funkcjonowaniu powoda, co także nie pozostaje bez wpływu na konieczność pomocy ze strony innych osób.

Sąd, wyliczając wysokość należnej powodowi renty, jako stawkę opieki przyjął stawki obowiązujące na terenie gminy B., dla pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, która średnio wynosi 20 zł/h. Podobną metodę liczenia kosztów opieki osób trzecich przyjął Sąd Okręgowy zasądzając rentę w sprawie IC 577/00. W ocenie Sądu taka metoda liczenia, z uwagi na zamieszkiwanie powoda na terenie gminy B. jest słuszna, poza tym odpowiada także stawkom przyjmowanym przez sądy w podobnych sprawach.

Wobec powyższego miesięczna renta należna powodowi z tytułu zwiększonych potrzeb wynosi:

W okresie od 1 maja 2016 roku do 28 lutego 2017 roku – **12.920 zł**: $20\text{zł} \times 4\text{ h} \times 30\text{ dni} = 2.400\text{ zł}$ – 208,17zł (zasilek rehabilitacyjny) – 900 zł (renta wypłacana przez (...)) = 1.292zł x 10 miesięcy ,

W okresie od 1 marca 2017 roku do 28 lutego 2018 roku – **14.933 zł**: $20\text{ zł} \times 4\text{ h} \times 30\text{ dni} = 2.400\text{ zł}$ – 209,59 (zasilek rehabilitacyjny) – 946 (renta wypłacana przez (...)) = 1.244 zł x 12 miesięcy,

W okresie od 1 marca 2018 roku do 31 marca 2019 roku – **16.192 zł**: $20\text{ zł} \times 4\text{ h} \times 30\text{ dni} = 2.400\text{ zł}$ – 215, 48 (zasilek rehabilitacyjny)- 939 (renta wypłacana przez (...)) = 1.245, 52 zł , po zaokrągleniu 1.245 zł x 13 miesięcy.

Łączna zatem kwota skapitalizowanej renty za wskazane powyżej okresy wynosi 44.045,00 zł, którą to kwotę Sąd zasądził zgodnie z żądaniem z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 7 września 2018 roku do dnia zapłaty. Ustawowe odsetki Sąd zasądził na podstawie art. 481 k.c. po upływie 30 dni od otrzymania przez pozwanego wezwania do zapłaty renty na zwiększone potrzeby, co nastąpiło w dniu 7 sierpnia 2018 roku. (pismo pozwanego z dnia 4 września 2018 r – k. 11).

Sąd uwzględnił żądanie podwyższenia renty, ustalonej ugodą zawartą w dniu 8 października 2008 roku w sprawie IC 41/08, poczynając od dnia 1 kwietnia 2018 roku, a zatem od miesiąca w którym renta nie została skapitalizowana

(pozew został wniesiony w kwietniu 2019 roku) i ustalił wysokość renty na kwotę 1.245,00 zł. Renta została wyliczona według zasady przyjętej powyżej, czyli: $20 \text{ zł} \times 4 \text{ h} \times 30 \text{ dni} = 2.400 \text{ zł} - 215,48$ (zasilek rehabilitacyjny) - 939 (renta wypłacana przez (...)) = 1.245,52 zł, po zaokrągleniu **1.245 zł**. Jednocześnie zasady płacenia renty pozostały bez zmian.

Sąd uwzględnił także roszczenie powoda dotyczące zakupu skutera elektrycznego dla osoby niepełnosprawnej. Z opinii biegłej z zakresu rehabilitacji wynika, że uzasadniony jest zakup skutera elektrycznego, dzięki któremu powód będzie mógł samodzielnie się poruszać w otoczeniu domu i poza domem. Poruszanie się powoda poza domem przy pomocy kul lub na wózku ręcznym nie zapewnia samodzielnej i wydolnej komunikacji. Korzystanie ze skutera w znaczącym stopniu poprawi jakość życia powoda poprzez zwiększenie kontaktów społecznych. Skuter V. (...) jest dla powoda optymalny, ponieważ jest stabilny i ma większy promień skrętu. Powód przedstawił fakturę proforma, która potwierdza koszt zakupu skutera na kwotę 12.420 zł i taką też kwotę Sąd zasądził zgodnie z żądaniem pozwu na podstawie art. 444 par 1 k.c.

Wbrew stanowisku pozwanego, powód przed wytoczeniem powództwa zwracał się do pozwanego o pokrycie kosztów skutera, co wynika z pisma załączonego przez pełnomocnika powoda – k. 28.

Wyliczając rentę należną powodowi Sąd nie uwzględnił kwoty 100 zł, wskazanej przez powoda jako pozostałe wydatki, uznając że kwota ta nie została w żaden sposób bliżej sprecyzowana, pełnomocnik powoda nie wskazał czego dotyczy i zdaniem Sądu ogólna kwota renty na zwiększone potrzeby obejmuje również ewentualne inne wydatki ponoszone przez powoda.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c., zgodnie z zasadą stosunkowego rozliczenia kosztów. Powództwo zostało uwzględnione w około 92 procentach i w takim zakresie obciążają pozwanego koszty procesu. Każda ze stron reprezentowana przez pełnomocnika poniosła koszty zastępstwa procesowego i opłaty skarbowej za pełnomocnictwo w kwocie 5.417,00 zł. Sąd omyłkowo przyjął, że koszty te wyniosły kwotę 3.617,00 zł. Łączna zatem kwota kosztów procesu poniesionych przez strony wyniosła 10.834,00 zł, z czego pozwanego winny obciążać koszty w kwocie 4.550,00 zł ($10.834 \times 92\% = 9.967,28 - 5.417,00$). Z uwagi na wskazaną powyżej omyłkę Sąd błędnie zasądził na rzecz powoda koszty procesu w kwocie 3.038,00 zł.

Jednocześnie Sąd obciążył pozwanego kosztami sądowymi od uwzględnionej części powództwa na podstawie art. 113 ust 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w związku z art. 100 k.p.c. Na kwotę tę złożyła się opłata sądowa w kwocie 3.570,00 zł i wydatki poniesione na poczet wynagrodzenia biegłego w kwocie 673,00 zł.

Sąd nie obciążył powoda kosztami sądowymi od oddalonej części powództwa, mając na uwadze trudną sytuację majątkową powoda oraz charakter dochodzonego roszczenia.

SSO Alina Gąsior

ZARZĄDZENIE

Odpis postanowienia wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikom stron.

SSO Alina Gąsior